

VETERANSKI POHOD IN STROKOVNA EKSURZIJA NA MALENSKI VRH

Vir/avtor: Brane Virant

Fotografije/redakcija: Damjan Renko

V tretje gre rado, pravi slovenski pregovor. In tako nam je na svetovni dan hoje, v petek 15. oktobra, uspelo izvesti že lani dvakrat zaradi varstvenih ukrepov vlade proti pandemiji SARS CoV-2 (COVID – 19) odloženi pohod na Malenski vrh. Navedenega dne pa smo zadeli žebljico na glavico. Sicer nas je Poljanska dolina pričakala z rahlo meglo, ki se je kot pajčolan razprostrla po nižjih delih, njeni vrhovi pa so se že odevali v sonce.

V majhni vasi Suša, ki je bila predvidena za zbor se nas je zbrala kar lepa skupina našega društva in seveda povabljeni gosti iz OZZVS Škofja Loka. Več kot odlično dobrodošlico nam je pričaral naš član Peter Jeraša, domačin iz bližnjega zaselka Volaka in nam postregel z bogatim zajtrkom, ki nas je kljub doma zaužitemu zajtrku tako premamil, da smo kar planili na njegovo stojnico. Ta se je šibila pod domačimi kuhanimi klobasami, s prilogami, kruhom, čajem in žganico. Po okrepčilu je Brane, vodja škofjeloškega odbora, predstavil pohodnikom načrt poti in povedal, da jih na kmetiji »Pr Martinuc« v Dolenji Ravni čaka podpolkovnik Vlado Radulović, ki je takoj po napadu JLA na Slovenijo prestopil na našo stran in kot komandant vojašnice bistveno pripomogel, da je prešla v naše roke brez večjih žrtev. Ceno je žal z življenjem plačal osemnajstletni domačin iz Škofje Loke, ki se je povzpел na hrib nad vojašnico in opazoval napad nanjo.

Iz Suše smo kar hitro zakorakali navkreber, saj smo hoteli brž priti na sončni Malenski vrh. Kljub hitremu koraku smo našli moč in voljo za medsebojni pogovor, Jožica pa za iskanje zanimivih detajlov na travnikih ob poti, ki jih je ovekovečila s fotoaparatom. Na sedlu, neposredno pod vasjo, smo obstali in se očarano zastrmeli v vrhove Kamniško-Savinjskih Alp, Blegoša, dolin in vzpetin Poljanske doline in Polhograjskih dolomitov. Po predahu smo nadaljevali pot v vas, z lepim imenom Malenski vrh, in se ustavili na dvorišču bivše podružnične šole. Tam je Brane zbrane seznanil z ujetniškim taboriščem, ki so ga za oficirje, podoficirje in vojake škofjeloške vojašnice JLA v tej podružnični šoli organizirali škofjeloški miličniki in v objektu nastanili med 50 in 60 ujetnikov. Besedo je nato predal Damjanu, avtorju zbornika »Vojni ujetniki na Gorenjskem – 1991«, ki je predstavil svojo knjigo in podal širši vpogled na to temo.

Dobre volje in med pogovorom smo nadaljevali pot navzdol do kmetije »Pr Martinuc«, v Dolenji Ravni, kjer so nas čakali gospodar Franci, gospodinja Milena, podpolkovnik SV v pokoju Vlado in Stane Bertoncelj, medvojni komandant TO na škofjeloškem območju. Deležni smo bili degustacije mnogih pridelkov in izdelkov te kmetije, od tekočih do kanapejev in odlične pravkar pečene ocvirkovce. Po tako prijetnem opravilu je Brane navzočim predstavil podpolkovnika Vlada, ki je nato z zanimivo besedo opisal kako je on, kot komandant vojašnice JLA, doživel in občutil agresijo JLA na Slovenijo in kako se je že takoj po napadu odločil, da v njej ne bo sodeloval. Poiskal je kontakt s TO in milico in navkljub jastrebov v svojem štabu omogočil razmeroma miren potek osamosvojitve na škofjeloškem. Zaradi izdaje, kot so to tretirali njegovi dotedanji kolegi iz JLA, je bila njegova varnost ogrožena v tolikšni meri, da sta ga Brane, takrat komandir PM Škofja Loka in Stane, komandant TO v največji tajnosti odpeljala na to kmetijo, kjer je preživel tri tedne pod ilegalnim imenom Mirko. Za njegovo pravo identiteto je vedela le takratna gospodarica Angela, mati sedanjega gospodarja Francija.

Naša pot je nato tekla v dolino, do vasi Suša, kjer smo se vkrcali v vozila in odpeljali v Poljane v dvestopetdeset let staro gostilno »Na Vidmu«, znano še iz časov dr. Ivana Tavčarja. Tam sta nas

čakala bograč in telečja obara z zabeljenimi žganci. Po kosilu smo še nekaj časa vztrajali v pogovoru in se nato razšli z obetom, da kaj takega še ponovimo.

Na koncu bi se rad zahvalil mojima soorganizatorjema, marljivi sekretarki našega društva Aneti, ki je poskrbela za vabila, zbiranje interesentov za pohod in za druge administrativno - finančne zadeve in vodji pododбора za Poljansko dolino Petru Jeraši. Ta je sodeloval pri izbiri poti, vodil pohodnike, predvsem pa je samoiniciativno in na lastne stroške organiziral okusen in dodaten zajtrk za vse udeležence pohoda.